

یک زن

سرگذشت کامی کلودل پیکر تراش

آن دل‌بده

ترجمه مهستی بحرینی

انتشارات نیلوفر

کتاب «یک زن» شرح حال واقعی زنی است هنرمند به نام کامی کلودل، خواهر شاعر نامدار فرانسه پل کلودل، که به صورت رمان نوشته شده است. کامی کلودل نخستین زنی بود که در اواخر قرن نوزدهم به هنر پیکرتراشی، عرصه‌ای که تا آن هنگام در انحصار مردان بود، روی آورد. طولی نکشید که استعداد خارق‌العاده‌اش توجه همگان را به خود جلب کرد و پیکره‌های او تحسین هنرشناسان را برانگیخت. اما از آنجا که دست به کاری زده بود که هماهنگی چندانی با معیارهای اجتماعی آن روز نداشت و از آنجا که دستاوردهای درخشان هنری او حسادت افراد تنگ‌نظر را برانگیخته بود، بسیار زود هدف طعن و تهمت این‌گونه افراد قرار گرفت و زندگی بر او دشوار شد. از سوی دیگر، عشق بی‌سرانجام او به استادش آگوست رودن، یکی از بزرگترین پیکرتراشان جهان، بر تلخ‌کامی او افزود. با همه سخت‌کوشی و کار شبانه‌روزی، پیکره‌هایش خریدار نداشت و او ناچار بود که در فقر و تنگدستی به زندگی ادامه دهد. همه این عوامل دست به دست هم داد و...

نویسنده کتاب، خانم آن دل‌به از کارگردانان باقریحه تأثر و سینمای فرانسه، با نوشتن شرح حال کامی کلودل حق این زن هنرمند را، که تا آن زمان به ناحق گمنام مانده بود، ادا کرد. کتاب او در فرانسه با اقبال فراوان روبرو شد و جایزه ادبی مجله «آل» را ربود. امید است که خوانندگان ایرانی نیز کار او را پسندند و کوشش بی‌دریغش را در شناساندن یک زن هنرمند پیشرو ارج نهند.

جسم و جان

روزی کتاب «چشم، گوش می دهد»^۱ را گشودم. کتابی مصور بود با چاپ نفیس. قطعاتی عالی در آن به چشم می خورد: «آریل در هلند»، یان استین^۲، نیکولا مائس^۳. تفسیرهایی دربارهٔ رامبراند^۴ که تاکنون هیچگاه مانند آن را نخوانده بودم، همراه با سه تابلو از رامبراند.

پل کلودل باز هم شیوهٔ تازه‌ای در توصیف یکی از جنبه‌های نقاشی اسپانیایی ابداع کرده بود. نامش «جسم روحانی» بود. مجذوب شده بودم. لذت جسمانی شگرف و گسترده با پرشورترین عرفان درمی آمیخت.

بعد هم در پایان کتاب، نوشته‌ای خاموش: «کامی کلودل». هر خواننده‌ای، شما یا من، احتمال داشت که در آن روز، دیر یا زود، این صفحهٔ کتاب را باز کند. کی بود این دختر؟ این خواهر عزیز، بسیار عزیز؟

این عشق در هر سطر به چشم می خورد، به دل انسان چنگ می زد. هنوز نخستین فریاد آن نوشته را می شنوم. صدای او را می شنوم.

«پل کوچکم!»

از آن روز این صدا در گوشم طنین انداز است.

کی بود؟ این دختر دلریا، با تابش پرشکوه زیبایی و نبوغ، با سلطه‌ای که اغلب به نحوی ستمگرانه بر سالهای جوانی پل اعمال می کرد؟ این دختر، کی بود؟

۱. نام کتابی از پل کلودل. ۲. نقاش هلندی (۱۶۷۹-۱۶۲۶).

۳. نقاش هلندی، شاگرد رامبراندت (۱۶۹۳-۱۶۳۴)

۴. نقاش نامدار هلندی (۱۶۶۹-۱۶۰۶) - م.